

ת"פ 20550/11/10 - מדינת ישראל נגד מסאלמה בדווי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 20550-11-10 מדינת ישראל נ' בדווי

בפני
בעניין: כב' השופט שמואל הרבסט
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
מסאלמה בדווי

הנאשם

גזר דין

הנאשם, עבד בשנת 2009 כנגר.

על הודאתו וכנטען בכתב האישום, הגיע הנאשם ל"אחוזת רובינשטיין" בירושלים, על מנת לבצע עבודות נגרות בביתה של גברת שושנה קניאל (ילידת 1934 - להלן: "המתלוננת"), שסבלה אותה העת מדימנסייה, פגיעה בזיכרון לטווח קצר במישור של ניהול, קשיי שפה וחישוב וכן קושי בהערכת דברים ויזואלית ובפגיעה בשיפוט ובקבלת החלטות.

החל מחודש ספטמבר 2009, החל הנאשם לבקש הלוואות מהמתלוננת תוך שהוא פורט בפניה את מצבו הכלכלי הרעוע והיותו בעל חוב לסוחרים רבים, ותוך שהוא ציין כי הכסף נדרש לו לתשלום שכר לימוד לילדיו, בעוד שהוא אינו מתכוון, בעת הבקשה, להחזיר למתלוננת את סכומי הלוואה.

המתלוננת, בתמימותה, העבירה לנאשם סך של 108,000 ₪ בהמחאות, כאשר, כאמור, לא היה בכוונתו להחזירם.

לאחר שנודע הדבר לבנה של הקרבן, הוא החל ללחוץ על הנאשם להחזיר את חובותיו. הנאשם החזיר עד למועד הגשת כתב האישום סך של 5,000 ₪.

בשל כל אלו, הורשע הנאשם בעבירה של עושק, על פי סעיף (1)431 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו ייקבע כי הנאשם ביצע את המיוחס לו, ואולם שאלת ההרשעה לא תוכרע, אלא לאחר תסקיר שרות המבחן שיחווה דעתו גם בעניין זה. עוד הוסכם, כי הנאשם יחזיר למתלוננת את הלוואותיו עד למועדה של פרשת העונש.

למעשה, הצדדים חלוקים ביניהם בשאלת ההרשעה, וכפועל יוצא מכך בשאלת העונש.

המאשימה סבורה, כי העונש הראוי הוא מאסר בפועל שאורכו **5-10** חודשים, מאסר מותנה, פיצוי וקנס, ואילו ההגנה סבורה כי לאור אי ההרשעה המבוקשת בתיק זה, הרי שהעונש המתאים הוא ברף התחתון של המתחם הנטען.

ב"כ המאשימה, גב' טליה טאוב אסולין, טענה לפניי כי יש להרשיע את הנאשם לאור גילו והפגיעה המצומצמת בתעסוקתו העתידית בשל כך, וכן בשל העובדה כי חרטתו אינה שלימה ואינה מלאה ועל כן אין מקום להקל עימו. עוד ציין ב"כ המאשימה את העבירה בה הורשע הנאשם ואת המסכת העובדתית החמורה שהובילה אליה.

ב"כ הנאשם, עוה"ד מ. ראבח, טען מאידך, כי מדובר בנאשם ללא עבר פלילי ממין העניין (באמתחתו הרשעה אחת משנת 2004 שעניינה הסעת שוהים בלתי חוקיים), יליד שנת 1970, בן 44 שנים כיום, אב לתשעה ילדים, שמעד מעידה חד פעמית ומיותרת, אך אין להטיל בו בשל כך אות קין שילווח אותו לשארית חייו. לגישתו של ב"כ הנאשם, עונש של של"צ שבו יוותר הנאשם ללא הרשעה הוא מתאים והולם בנסיבות העניין בהתחשב בזמן שעבר מאז העבירה (חמש שנים), בהמלצת שרות המבחן, וברצונו של הנאשם להמשיך ולעבוד עד יציאתו לגמלאות.

תסקיר שרות המבחן סוקר את עברו של הנאשם ומציין את עובדת היותו תושב שטחים שמשפחתו שוהה באופן חוקי בירושלים, בעוד שלו עצמו אין מעמד שכזה, עניין שהביא בחובו מעצרים רבים שהסתיימו בלא כלום.

אחריותו לביצועה של העבירה הינה חלקית, והוא סובר כי המתלוננת העבירה לו את סכומי הכסף בלב שלם ומתוך רצון חופשי, וכל זאת לאחר שהתייעצה עם בני משפחתה.

קצינת המבחן סבורה, כי הנאשם לא הצליח לשלוט בעצמו וטשטש את גבולות האסור והמותר על מנת שיוכל להשיג כסף באופן מהיר.

לדבריו, הוא פעל כפי שפעל תוך שהוא אינו מודע באופן מלא למצבה של המתלוננת, נשואת כתב האישום.

תסקיר שירות המבחן, בסיכומו של דבר, מלמדנו כי הנאשם נוטל אחריות חלקית בלבד על מעשיו, והוא מונחה על ידי רצונו להפיק רווחים מהירים תוך ניצול מצבה של המתלוננת, כאמור.

דין והכרעה

הערך המוגן הטמון בבסיסו של סעיף האישום בו הורשע הנאשם, הוא הגנה על החלש והחוסה שבחברה. החלש והחוסה, מטבע הדברים, הם קרבנות נוחים ופוטנציאליים, בשל חולשתם וקשייהם לקבל החלטות מושכלות, ועל מערכת המשפט ליצור חייץ שיש בו כדי להגן על החלשים ולהרחיק מהם פוגעים פוטנציאליים.

הנאשם, שמתוקף מקצועו נכנס לבתייהם של אנשים הנותנים בו אמון שיבצע את עבודתו ולא יפגע במבצרם, מוטט את אמון זה באופן אקטיבי ופעיל, תוך התעלמות ממצבה של הקוגניטיבי של המתלוננת.

מעשהו של הנאשם ונסיבותיו חמורים הם, ותוצאותיהם עלולות להיות קשה.

על אף שלא מצופה מהנאשם, שאינו רופא מומחה, להעריך את מצבה של המתלוננת באופן מדוייק ומקצועי, הרי שנכון יהיה לומר כי הוא חש בחולשתה הקוגניטיבית, גם אם לא ידע לכמתה, וניצל חולשה זו לצרכיו.

לאורם של השיקולים שפורטו, אני סבור כי המתחם הראוי לעבירות אלו הוא **הרשעה ובצידה עונש של שרות ארוך לתועלת הציבור ועד מאסר בפועל בן מספר חודשים**.

עד כאן - "המעשה", ומכאן ואילך - "העושה".

בחנתי בשים לב, את החלק הרלבנטי בתסקיר העוסק בשיקום הנאשם ובצפי העתידי לביצוע עבירות על ידיו. מדובר בנאשם שאינו צעיר, בן 43, אב לילדים המועסק כנגר, אך לא מצאתי כל רמז לפגיעה תעסוקתית עתידית, ואף המלצתם של שירות המבחן, ברוח זו, היא להרשעת הנאשם יחד עם עונש מרתיע ומציב גבולות כמאסר קצר שירוצה בעבודות שירות.

אני סבור כי הרשעה, שהינה, כידוע, הכלל במלאכת הענישה, מקומה ראוי בתיקים מעין אלו, וזאת לאור חומרת העבירות ואופי עבודתו של הנאשם.

אשר על כן, נדמה, כי יש להרשיע את הנאשם.

לא ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי על ידי החוק לחרוג ממתחם הענישה כלפי הצד המקל במקרה בו הנאשם השתקם או אם קיים סיכוי של ממש שישתקם.

שיקום שכזה, לטעמי, לא הוכח ואף לא בוצע בנסיבותיו של התיק דנן.

שוכנעתי, וכך עולה גם מכתב האישום, כי בבסיס מעשיו של הנאשם עמד רצונו להשיג סכומי כסף נכבדים, מהר ובקלות יחסית, וזאת בשל מצבו הכלכלי הרעוע.

אני סבור, לאור המפורט לעיל, כי לא נכון יהיה להסיק שהנאשם עבר הליך של שיקום.

שיקום, ככל חזרה בתשובה, מקורו בהכרת החטא, בהכרת חומרתו ובתחושה כי מדובר בנקודת מפנה שממנה ואילך "ימריא" החוטא מעלה לדרך חדשה.

בהלכת כתב (ראו ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב(3), 337, 342, 344) נקבע כי:

"הכלל הוא כי להרשיע נאשם שעבר עבירה,

ומי שטוען ההיפך, שומה עליו לשכנע את בית המשפט,

ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיווידואלי

על השיקולים שבאינטרס הציבורי"

לטעמי, במקרה דנן, גוברים השיקולים שבאינטרס הציבורי על שיקולי השיקום המהווים את האינטרס הפרטי של הנאשם.

כמו כן, לא הוצגו בפניי ראיות חותכות לקשר שבין הרשעתו של הנאשם לבין אפשרותו להתפרנס בכבוד בעתיד, ואין בכך אלא לחזקני בדעתי שיש להרשיעו.

נקודה נוספת שיש לציין, היא העובדה כי הנאשם לא החזיר עד למועד גזר הדין את סכומי הכסף הגזולים, וזאת על אף הבטחתו המפורשת לעשות כן, שניתנה במפורש בבית המשפט.

לחומרא, אשקול, אם כן, את העובדה כי הנאשם לא החזיר ולו שקל אחד למתלוננת בכל מהלכו של ההליך המשפטי, וכי האחריות שהוא נוטל על עצמה הינה חלקית ולא מלאה, וזאת גם בשים לב להסבריו של הסניגור המלומד בעניין זה, שאינם נותנים מענה מספק להתנהגותו הפסולה של הנאשם.

לקולא, אשקול את גילו, עברו הנקי, העובדה שבחר להודות ולחסוך מזמנו של בית המשפט, ואת מצבו המשפחתי - כלכלי- רפואי העגום העולה מהמסמכים שהוגשו לי בעת פרשת העונש.

לאור כל זאת, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. הנאשם יורשע בדינו, כאמור וכמפורט.

2. חמישה (5) חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות על פי חוות דעתו של הממונה

ובכפוף לה, תוך התחשבות במגבלות שהוצגו לממונה על עבודות השירות בעת ראיון הקליטה.

3. פיצוי למתלוננת בסך 20,000 ₪.

הפיצוי ישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.15 ומשם ואילך בראשון לכל חודש. לא ישולם אחד מן התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי. הפיצוי יועבר למתלוננת או לאחד מילדיה.

ניתן היום 15/12/2014

ניתן והודע במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.